LANDSKAPSFOGDEÄMBETET
I LANDSKAPET ÅLAND

UTLÅTANDE

18.9.2018 Dnr 226/6900/2018

Riksdagen
Lagustkottet

E-brev LaV@eduskunta.fi

ÄRENDE: RP 71/2018 rd

Riksdagens lagutskott har 4.9.2018 berett Landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland tillfälle att ge ett sakkunnigutlåtande i anledning av Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utsökningsbalken och vissa andra lagar som har samband med den (RP 71/2018 rd). Landskapsfogdeämbetet önskar lämna följande utlåtande.

För landskapsfogdeämbetet är det mest väsentliga att man i reformen av utsökningsväsendet tryggar en fungerande utsökning i landskapet Åland. Förutsättningen för en fungerande utsökning i landskapet är ett verksamhetsställe i landskapet med tillräcklig personalstyrka och förutsättning för personalen att utföra arbetet på svenska.

Verksamhetsstället på Åland garanteras på ett ändamålsenligt sätt genom förslaget att i 1 kap. 11§ utsökningsbalken inta ett stadgande att Utsökningsverket ska ha ett verksamhetsställe i landskapet. Med beaktande av Ålands självstyrelse, geografiska läge och språkförhållandena är detta motiverat.

Enligt förslaget till 1 kap. 7 § utsökningsbalken är landskapsfogden och utsökningsinspektörerna utmätningsmän i landskapet och i 1 kap. 11 § stadgas att vid verksamhetsstället på Åland handläggs även de utsökningsärenden som avser basverkställighet vid verksamhetsenheten för omfattande verkställighet. Undantagsstadgandet gällande basverkställigheten på Åland främjar en ändamålsenlig handläggning av utsökningsärendena på Åland liksom gäldenärernas kontakt med utsökningen. Tack vare att utsökningsöverinspektörerna på Åland handlägger både bas- och omfattande verkställigheten kan nuvarande antal tjänster bibehållas, vilket är en förutsättning för den löpande verksamheten. Den nuvarande personalstyrkan med en fogde, tre landskapsutmätningsmän och tre kanslitjänster är också med beaktande av semestrar och annan frånvaro en förutsättning för en fungerande utsökning på Åland.

Riksfogdeämbetet har centraliserat verksamheter till riksomfattande funktioner och handläggningen av utsökningsansökningar sker i så kallade nationella arbetsstaplar. Eftersom Åland är ett självstyrt landskap med egen lagstiftningsbehörighet inom

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-postadress
PB 33 22101 Mariehamn	Torggatan 16 22100 Mariehamn	029 562 6940 (växel) 029 562 6950 (kansli)	029 562 6953	aland.lf@om.fi

betydande förvaltningsområden avviker lagstiftningen inom dessa förvaltningsområden från rikets lagstiftning. Vid handläggning av utsökningsansökningar vars utsökningsgrund baserar sig på åländsk landskapslag måste man behärska den åländska landskapslagstiftningen, varför dessa ansökningar ska handläggas endast på Åland där tjänstemännen har erforderligt kompetens. Till 3 kap. 1 § utsökningsbalken borde tilläggas ett stadgande enligt vilket en ansökan om utsökning vars utsökningsgrund baserar sig på åländska landskapslag ska sökas vid verksamhetsstället på Åland.

Den praktiska innebörden av att landskapet Åland är enspråkigt svenskt och att ämbetsspråket i statsförvaltningen i landskapet är svenska är att flera i personalen vid landskapsfogdeämbetet inte behärskar finska. Kunskaper i finska är varken ett behörighetskrav eller meriterande. Vår erfarenhet av de hittills centraliserade riksomfattande funktionerna är tyvärr att kontakten oftast måste ske på finska på grund av bristande kunskap i svenska i de riksomfattande funktionerna. Tjänstemännens i landskapet Åland förutsättning att arbeta på svenska måste säkerställas också i den nya Utsökningsmyndigheten.

Efter att registreringen av utsökningsansökningar överförts till nationella arbetsstaplar har sökanden och gäldenärer vid landskapsfogdeämbetet informerat oss om att de får finskspråkiga handlingar eller handlingar delvis på finska. Sökandena och gäldenärerna kontaktar landskapsfogdeämbetet eftersom de inte förstår vad som står i handlingen. Landskapsfogdeämbetet har också konstaterat att landskapsfogdeämbetets expeditioner som sänds direkt från utsökningens datasystem sänd på finska till mottagarare med finsk språkkod trots att ämbetsspråket i statsförvaltningen på Åland är svenska. Självstyrelselagen för Åland måste respekteras och rättsskyddet för sökanden och gäldenärer i landskapet måste säkerställas också då verksamheter centraliseras till riksomfattande funktioner.

Landskapsfogde Bernt-Johan Jansson